

ارتباطات علمی

معرفی معاونت امور تولیدات دامی

Introducing the Deputy of Livestock Production Affairs

نجمه رسولی^{۱*}، زهرا ندایی فرد^۲^{۱،۲} دانشجویان کارشناسی گروه علوم دامی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران

وزارت جهاد کشاورزی از وزارت‌خانه‌های جمهوری اسلامی ایران است که در سال ۱۳۷۹ با ادغام دو وزارت‌خانه جهاد سازندگی و وزارت‌خانه کشاورزی تشکیل شده است. در این شماره به معرفی معاونت تولیدات دامی، که زیر مجموعه‌ی این وزارت‌خانه است، خواهیم پرداخت.

متخصصین به روستاهای کشور، به فعالیت‌های دامپروری رونق دوباره بخشید. همچنین به موازات فعالیت این کمیته، تشکیلات سازمان دامپروری کشور نیز در وزارت کشاورزی به فعالیت خود ادامه می‌داد. در سال ۱۳۶۹ سازمان دامپروری و دامپزشکی در زیر مجموعه وزارت جهاد سازندگی قرار گرفتند، و سازمان دامپروری کماکان در کنار تشکیلات مشابه خود، تحت عنوان معاونت امور دام، در وزارت جهاد سازندگی به فعالیت خود ادامه داد. در سال ۱۳۷۱ تشکیلات سازمان دامپروری کشور رسماً منحل شد و معاونت امور دام در وزارت جهاد سازندگی، امور مرتبط با دامپروری را به عهده گرفت. این معاونت هم اکنون نیز تحت عنوان معاونت امور تولیدات دامی همراه با سازمان دامپزشکی کشور به عنوان متولی بهداشت دام کار سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دامپروری کشور را به عهده دارد.

نگاهی گذرا به تاریخچه تشکیلات دامپروری کشور

اولین فعالیت‌های دولتی در زمینه دامپروری در سال ۱۲۷۹ با تأسیس مدرسه فلاحت مظفری شروع و در سال ۱۳۱۴ در اداره کل فلاحت، فعالیت‌های محدود ترویجی، علیرغم کمبود متخصصین در رشته‌های دامپروری و دامپزشکی، با استفاده از مروجین فارغ‌التحصیل خارج از کشور و مستشاران خارجی شروع گردید. در همین سال ایستگاه دامپروری حیدرآباد با وارد کردن تعدادی گاو، گوسفند و طیور از نژادهای اصلاح شده، فعالیت خود را آغاز کرد که تا سال ۱۳۲۰ و تشکیل وزارت کشاورزی استمرار پیدا کرد.

در سال ۱۳۵۸، جهاد سازندگی با هدف سازندگی روستاهای کشور تشکیل شد و اولین این اقدام آن ایجاد کمیته دام، طیور و آبزیان بود و با اعزام مروجین و

*نویسنده مسئول: najmeh.rasuli1999@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۲/۲۵ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۹/۰۳/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۳۹۹/۰۳/۳۱

اهداف

- انتخاب و اصلاح و تکثیر بهترین نژادهای دام و طیور مورد نیاز کشور.

وظایف

- اصلاح نژاد دام و طیور و زنبورعسل و کرم ابریشم به منظور فراهم آوردن امکان استفاده و بهره‌برداری از آن‌ها.
- ایجاد کارخانه نمونه لبنیات و جوجه‌کشی و انجام سایر اقدامات لازم برای بهبود صنایع لبنی و پرورش طیور.
- ایجاد مؤسسات نمونه جهت دامپروری و پرورش طیور به منظور ادامه روش‌های دامداری و مرغداری نوین.
- انجام تحقیقات مربوط به دامپروری و ارائه طرق حل مشکلات با توجه به تحقیقات و بررسی‌های به عمل آمده.

سیاست‌های کلی زیربخش دام و طیور کشور

- حفظ ذخایر ژنتیکی و اصلاح نژاد دام و طیور کشور.
- تغییر در ترکیب جمعیت دام‌ها در جهت کاهش جمعیت دام‌های کم بازده و افزایش دام‌های پر بازده.
- اصلاح ساختارهای مدیریتی واحدهای پرورشی.
- بهسازی و نوسازی جایگاه، تأسیسات و تجهیزات دامداری‌ها و مرغداری‌ها.
- تلاش در حفظ و توسعه سرمایه گذاری‌های موجود در جهت ارتقای بهره‌وری در واحدهای فعال و فعال سازی واحدهای نیمه فعال و راکد.
- ارتقای کیفیت علوفه‌های رایج و بهره‌برداری از منابع علوفه‌ای جدید، پسماندها و بقایای زراعی و صنعتی در تغذیه دام.
- برنامه‌ریزی در تأمین خوراک مورد نیاز جمعیت دام و طیور از طریق منابع داخلی.
- تلاش در ارتقای سطح دانش فنی و تکنولوژی نوین صنعت خوراک دام و ماشین آلات مربوطه

- از طریق نوآوری‌های علمی و واردات، توسط بخش‌های غیر دولتی.
- پیگیری تأمین منابع مالی، تسهیلات بانکی، بیمه و سایر خدمات حمایتی.

شرح وظایف بخش‌های مختلف**الف) حوزه معاونت امور تولیدات دامی**

- انجام بررسی‌های لازم به منظور شناسایی و کسب اطلاعات مربوط به نیازهای جمعیت کشور به پروتئین حیوانی و وضعیت منابع تولید دامی و تهیه و تنظیم اهداف کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت زیربخش امور دام.
- مطالعه، بررسی و تجزیه و تحلیل نارسایی‌ها، نقاط قوت و فرصت‌ها و تهدیدات مربوط به زیربخش امور دام به منظور سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مربوطه در چارچوب سیاست‌های کلان بخش کشاورزی.
- تهیه و تدوین برنامه‌های ملی مربوط به حفظ و توسعه منابع و ذخایر ژنتیکی دام و افزایش و بهبود تولید محصولات و فرآورده‌های دامی و هدایت و نظارت لازم در جهت تهیه برنامه‌های منطقه‌ای.

ب) دفتر امور طیور، زنبورعسل و کرم ابریشم

- انجام مطالعات و بررسی‌های لازم به منظور شناخت توانمندی‌ها، نارسایی‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای مربوط به پرورش طیور و زنبورعسل و بهبود تولیدات آن‌ها.
- تهیه و تنظیم خط‌مشی‌ها، اهداف و برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت مربوط به پرورش و بهبود تولیدات طیور و زنبورعسل.
- برنامه‌ریزی در جهت اصلاح و توسعه کمی و کیفی عرضه محصولات طیور و زنبورعسل و ساماندهی کشتارگاه‌های طیور و سردخانه‌ها و مراکز بسته‌بندی کارخانجات جوجه‌کشی.

ج) دفتر بهبود تغذیه و جایگاه دام

- انجام مطالعات و بررسی‌های لازم به منظور شناخت وضعیت تغذیه و جایگاه دام.
- مطالعه، شناسایی و معرفی منابع علوفه‌ای خوراک دام و طیور با همکاری مراجع مرتبط در تهیه، تولید و فرآوری آن‌ها.
- برآورد ظرفیت‌ها، نیازها و نارسایی‌ها در رابطه با تغذیه و جایگاه دام.

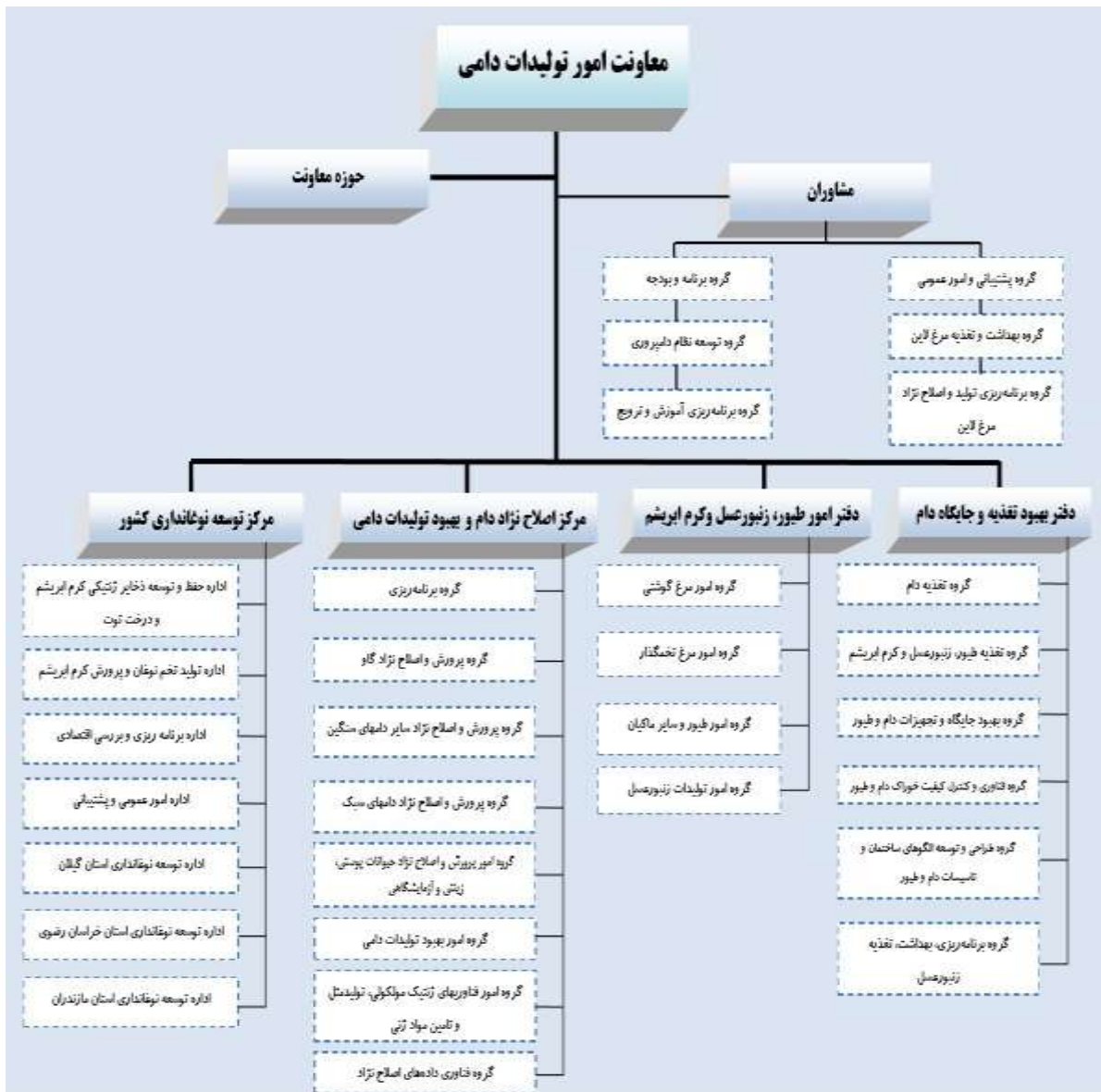
د) مرکز اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی

- طراحی و ایجاد شبکه مناسب برای تبادل اطلاعات اصلاح نژادی در سطح کشور جهت هر یک از گونه‌ها و نژادهای دام از مرکز تا سطح مزرعه و متناسب با نوع صفات و اهداف مورد نظر.
- انجام مطالعات و بررسی‌های لازم به منظور به دست آوردن شناخت جامع از وضع موجود ژنتیکی دام و تعیین نیازها و اولویت‌های اصلاح نژادی دام و بهبود تولیدات دامی.
- تهیه و تنظیم و پیشنهاد خط مشی‌های اجرایی اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی در چارچوب سیاست‌های کلان دامپروری کشور.

و) مرکز توسعه نوغان‌داری

- سیاست‌گذاری، برنامه ریزی و نظارت بر حفظ و توسعه ذخایر ژنتیکی کرم ابریشم به واسطه تولید تخم نوغان لاین، اجداد و والد و انواع درختان توت موجود در ایران با حاکمیت کامل بخش دولتی.
- اعمال نظارت فنی و کارشناسی بخش دولتی بر اجرای مطلوب پرورش تخم نوغان والد و تولید تخم نوغان هیبرید.
- حمایت از کشاورزان تولیدکننده پيله تر هیبرید و در اختیار نهادن برخی از نهاده‌های تولید مانند تخم نوغان و نهال توت اصلاح شده با لحاظ نمودن یارانه.

نمودار سازمانی معاونت امور تولیدات دامی

منبع: سایت وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور تولیدات دامی (<https://dla.maj.ir>)